

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, 21. lipnja 2022.

PREDLAGATELJ: Sigurnosno-obavještajna agencija

PREDMET: Prijedlog odluke o pristupanju osnivanju Centra izvrsnosti za prikupljanje, obradu i analizu podataka iz otvorenih izvora

PRIJEDLOG

Na temelju članka 1. i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 150/11., 119/14., 93/16. i 116/18.) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2022. donijela

O D L U K U

o pristupanju osnivanju Centra izvrsnosti za prikupljanje, obradu i analizu podataka iz otvorenih izvora

I.

Ovom Odlukom pristupa se osnivanju Centra izvrsnosti za prikupljanje, obradu i analizu podataka iz otvorenih izvora/Centra izvrsnosti za OSINT (u dalnjem tekstu: Centar).

II.

Osnivač Centra bit će Republika Hrvatska, a osnivačka prava obavljat će Sigurnosno-obavještajna agencija (u dalnjem tekstu: SOA).

Djelatnost, ustrojstvo, financiranje, međunarodna suradnja Centra kao i druga pitanja vezana za njegov djelokrug i upravljanje uredit će se posebnim zakonom.

SOA se ovlašćuje za poduzimanje svih provedbenih predradnji u vezi s osnivanjem Centra iz točke I. ove Odluke.

III.

Centar će biti središnje mjesto znanja, stručnosti i iskustva s ciljem razvijanja doktrine, standardiziranih procedura i metodoloških postavki u potrazi za zajedničkom interoperabilnošću te jačanja kolektivnih napora u izazovima pri radu u području OSINT-a.

Aktivnosti Centra iz stavka 1. ove točke ostvarit će se kroz međusektorsko i međuagencijsko povezivanje Centra te blisku suradnju domaće i međunarodne zajednice praktičara, stručnjaka i znanstvenika te privatnog sektora.

IV.

Finansijska sredstva za provedbu ove Odluke osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Sigurnosno-obavještajne agencije.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA:

URBROJ:

Zagreb,

PREDsjEDNIK

mr.sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

U aktualnom sigurnosnom okruženju kojeg karakteriziraju netradicionalne prijetnje (transnacionalni terorizam, ekstremizam, hibridne prijetnje, proliferacija oružja, organizirani i gospodarski kriminal, migracije stanovništva) i činjenica da su tajni podaci teško dostupni korištenjem ljudskih izvora (HUMINT), a buduće namjere nositelja prijetnje često niti ne postoje kao formaliziran dokument i/ili podatak, takva obilježja okružja suočavaju moderne sigurnosno - obavještajne sustave s rastućom potrebom pribavljanja podataka i informacija iz otvorenih izvora potrebnih za analizu prijetnji, uočavanje trendova, obrazaca ponašanja i suprotstavljanje prijetnjama.

Uz to, procjenjuje se da će sigurnosno-obavještajni sustavi, teže dolaziti do tajnih podataka posredstvom ljudskih izvora, a u takvim okolnostima javno dostupni podaci postaju važno ishodište za kreiranje obavještajnih proizvoda o možebitnim ugrozama, ali i potencijalima te namjerama nositelja prijetnje. Utoliko je nužno naglasiti da i izazovi u kojima nema sigurnosnih ugroza, ponajprije potpora i realizacija nacionalnih interesa te pomoći donositeljima odluka u procesu odlučivanja, ali i realizacija i zaštita poslovnih prilika, uvelike ovise o eksploataciji i korištenju obavještajnih informacija iz otvorenih izvora (OSINT). Potonje predstavlja prikupljačku disciplinu koja se u sigurnosno - obavještajnim agencijama koristi niz godina, a recentno se razvila, odnosno poprimila svoj puni potencijal zahvaljujući razvoju interneta to jest volumenu dostupnih informacija.

Iako brojne druge discipline, ali i područja te fenomeni rada sigurnosno - obavještajnih službi, civilnih i vojnih, imaju osnovane međunarodne Centre izvrsnosti (HUMINT, CIMIC, CI, Hybrid, CT, Cyber i sl.) ono iz područja otvorenih izvora jest jedino koje za sada nije formirano u međunarodnoj obavještajnoj zajednici.

Osnivanje prvog međunarodnog Centra izvrsnosti za OSINT (u dalnjem tekstu: Centar), u tom smislu, predstavlja veliku priliku i mogućnost za Republiku Hrvatsku. Osnivanje Centra uredit će se posebnim zakonom. Prije osnivanja međunarodnog Centra SOA će temeljem ove Odluke pristupiti potpisivanju Memorandum o razumijevanju s najmanje dvije sigurnosno-obavještajne agencije drugih država koje su zainteresirane za participiranje u radu Centra te u roku od godinu dana inicirati donošenje posebnog zakona.

Centar bi bio smješten u Republici Hrvatskoj, s time da bi osnivačka prava obavljala Sigurnosno-obavještajna agencija. U okviru europske obavještajne zajednice Centar bi postao središte stručnosti, kolektivnih napora svih budućih sudionika Centra u poboljšavanju OSINT discipline, ali i sposobnosti, otpornosti te spremnosti da se sigurnosno-obavještajne službe suoče s velikim količinama javno dostupnih podataka, ali i mjesto jačanja kolektivnih napora u izazovima pri radu u ovom području.

Ključna djelatnost Centra bila bi kolektivno unaprjeđenje specifične prikupljačke obavještajne discipline, to jest, sposobnosti selektiranja, prikupljanja, obrade i analize informacija iz otvorenih izvora. To se postiže dijeljenjem najboljih praksi, davanjem preporuka, ali i testiranjem novih ideja i koncepta u radu s javno dostupnim materijalima.

Centar kroz multinacionalni rad svih budućih sudionika ujedno jača i sposobnosti, otpornosti te spremnosti sigurnosno-obavještajnih službi (civilnih i vojnih) u suočavanju s velikim

količinama javno dostupnih podataka i informacija, te postaje mjesto jačanja kolektivnih napora u izazovima pri radu u području OSINT-a.

Centar bi izrađivao nove strateške koncepte te bi predstavljao mjesto znanja, stručnosti i iskustva s ciljem razvijanja doktrine, standardiziranih procedura, metodoloških postavki u potrazi za zajedničkom interoperabilnošću.

Izvrsnost bi se postigla kroz međusektorsko i međuagencijsko povezivanje Centra te bliskom suradnjom domaće i međunarodne zajednice praktičara, stručnjaka i znanstvenika te privatnog sektora. Također, Centar bi organizirao stručne tečajeve, seminare i konferencije te provodi i druge aktivnosti za strateško jačanje otvorenih izvora.

Financijska sredstva za provedbu ove Odluke osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Sigurnosno-obavještajne agencije.

Slijedom navedenog, predloženo je donošenje ove Odluke.